

Firme z kauzy DPH pomáha tajomná schránka. Využil ju aj Ficov priateľ Výboh | Daňov špičky Smeru | Kaliňák Bašternák | Šéf polície Gašpar založil firmu. Prenajíma si ka láriu u syna oligarchu Bödöra | Nová kauza Technopol: Majetok 20 miliónov prešiel na ľudí okolo Kočnera | Taliani tu začali podnikat', pobe vplyvnými ľuďm

MAREK VAGOVIČ A KOL.

Čo spája Fica, Počiatka a Kaliňákových právnikov? Luxusné byt v Bonaparte | Podozrivú firmu z Panama Papers zakladal exmini rec | Údajní mecenáši Smeru mali za Fica hodiny. Štát im prihra miliardy eur | Firmu Ficovho brata už nevyšetrujú. Polícia sa nedostala k účtovníctvu | Firmy okolo oligarchu Bödöra súťaži sami so sebou. U žigu a Jahnátka | Poistovňa v Ekvádore preli cez banku Penty dva milióny dolárov | Kočnerovi známi ovládli Technopol aj vďaka súdu a katastrofe | Viliam Jasaň má preukáza väzby na človeka, ktorý spolupracoval s talianskou mafiou | Š banka sa zaručila za Váhostav. Miliónmi eur pri výstavbe diaľ Čo spája Bašternáka s Ficovým bratom? Tajomná schránka v Modr SBS-ka spájaná eur | Firma bl Glváča | Komu Jurajovi Širokému | Kto pomohol Čistému dňu, aby sa mu darilo Aj ľudia zo Smeru | Čo spája Kaliňáka s Počiatkom? Ľudia z IT firmy, ktorá zarába za Fica milióny | Notára z Kočnerových ká si najal Ficov úrad aj Smer | Poistovňa v Ekvádore preliala c banku Penty dva milióny dolárov | Kostlivec v Kaliňákovej skr Kovošrot, schránky a oligarcha Brhel | Počiatkovi ľudia stava za štátne. Pivovar na Donovaloch | Oblúbený hotel Smeru dosta milióny. V pozadí bol syn vplyvného oligarchu Bödöra | Trestn stíhanie v Bonaparte: väčšinu bytov predali svojim a pod cenu Bašternákove firmy skončili v podozrivých schránk blízko k podsvetiu | Elitný vyšetrovateľ kauzy mať politické krytie | Kočnerovi pomáh žiada vysoké odškodné | Kauza DPH: D rodina prominentného sudcu | Komu pá sa vynárajú ľudia blízki Kaliňákovim blízko Smeru, SNS, Mostu aj Bonapar okolo Kočnera. Súd chce zmazať firm Jasaňa a Troškovej sa okolo Ant ďalšie väzby na politiku a stran preiekol. Vyšetrovateľ sa tvári

UMĽČANÍ

PRÍBEH JÁNA KUCIAKA A MARTINY KUŠNÍROVEJ

›aktuality.sk

Autor: Marek Vagovič a kol.

Spoluautori: Peter Bárdy, Jana Čunderlíková, Annamária Dömeová, Miro Grman, Peter Habara, Laura Kellöová, Jana Kubisová, Tomáš Kysel, Iva Mrvová, Ján Petrovič, Monika Radošovská, Rudo Sivý, Miroslava Sojková, Veronika Šmiralová

Editori: Marek Vagovič, Miroslava Sojková

Fotoeditori: David Ištók, Martin Žubor

Vydavateľstvo: Ringier Axel Springer SK, a.s.

Jazyková korektorka: Jana Šulková

UMLČANÍ

Príbeh Jána Kuciaka a Martyiny Kušnírovej

Marek Vagovič a kol.

MAREK VAGOVIČ A KOL.

UMLČANÍ

Príbeh Jána Kuciaka
a Marty Kušnírovej

OBSAH

Úvod.....	9
PROLÓG	11
Vražda	12
OBYČAJNÝ ŽIVOT.....	23
Zrodený do slobody.....	24
Kostol a futbal.....	32
Škola a politika.....	36
Drina ako samozrejmosť	40
Odvážna a nekompromisná	43
Život bez otca.....	51
Nadanie a múdrosť	57
Nesplnený sen	62
Milovník Hemingwaya	67
Osudové stretnutie	77
Moderný učiteľ	84
Žemličky pre Janka	90
Archeologička	94
Zásnuby	101
Blogger.....	109
Frustrovaný elév	117
BOJ ZA SPRAVODLIVOSŤ	125
Lovci a Zberači	126
Líder novej éry	134
Viera v Boha.....	139

Počiatek a Kaliňák	146
Výboh a Panama Papers	151
Bödörovci.....	159
Od Bašternáka ku Kočnerovi	163
Nezištný a lojálny	178
Neviem, čo ma čaká.....	183
Milión pre Bratislavu	194
Práca v teréne	197
Talianska mafia	202
INÉ SLOVENSKO	213
Telá bez duše	214
Život s ochranou	218
#AllForJan.....	222
Atómová bomba	227
Zbohom, Martina	240
Zbohom, Jano	249
Kolega	256
Medzinárodný tím.....	266
Slovenská jar 2018.....	270
Koncert na rozlúčku	281
Život po vražde	286
Vyšetrovanie	292
Záver	300
Poďakovanie	302

ÚVOD

Držíte v rukách knihu, ktorá nikdy nemala vzniknúť. A som nešťastný, že ju držíte v rukách. Nešťastný preto, že je o živote a smrti dvoch mladých ľudí. Jána a Martinu zavraždili, pretože si ich vraždu objednali.

Objednať si vraždu – toto slovné spojenie je také hrozné, že vo mne aj po mesiacoch od popravy Jána a Marty vyvoláva zdeseenie. Ešte stále sa mi v hlave znovu a znovu premieta Janova tvár. Usmieva sa a pýta, či rozumiem jeho textu alebo inforgrafike.

A vidím kolegu, grafika Maťa Žubora, ktorý presne vie, že tej infografike nebudem rozumieť, ale v Janovej tvári je záblesk nádeje, že azda raz.

A potom sa mi vynára ráno 26. februára 2018, keď som sa dozvedel o vražde a mal som to povedať kolegom.

Kniha, ktorá nikdy nemala vzniknúť, je príbehom Jána a Marty. Je o ich životoch, ktoré niekto hrubo a brutálne ukončil. Je o vražde, ktorá veľa zmenila. A hoci by zmenila k lepšiemu celé Slovensko, všetko by som vzal späť, len aby tu Jano a Martina mohli byť s nami. Bez nich je tu smutno a prázdno.

Ján zostane v mojom srdci a spomienkach slušným chalanom, čo sa úprimne tešil, keď odhalil zločin. Zodpovedným novinárom, ktorý sa z času na čas aj trošku frustrovaný pýtal, kedy už pôjdu všetci tí kriminálnici, o ktorých písal, do väzenia.

Dnes viem, že pôjdu. Jano, pôjdu...

A je hrozné, že pri tom nie si.

Zbohom, drahý kolega a kamarát.

Zbohom, Martina...

Peter Bárdy

VRAŽDA

Február 2018, Veľká Mača. Dedina sa ponorila do tmy, na konci zimy boli dni ešte vždy krátke. Dve siluety sa presúvali tmavými uličkami, na ktoré dopadalo tlmené svetlo lúčov. Zakrádali sa ako vlci neznámym lesom, pripravení loviť. Zdalo sa, že oči majú zapichnuté do zeme, bola to však kamufláž. Všetkými zmyslami mapovali terén. Dedina už nebola ako kedysi, keď každý každého poznal. To vlkom pomáhalo, neboli podozriví ani náhodným okoloidúcim. Hlavný vlk si musel trasu uložiť do hlavy, tak to celé naplánoval. Mala skončiť na kraji dediny, kde bývali Jano s Martinou. Pred pár mesiacmi si kúpili tretí dom skraja Brezovej ulice.

Bola to klasická biela kocka z tvárnic s rovnou strechou. Pred obývačkou lodžia a kachličkami obložený sokel na priečelí. Typizovaný dom z éry socializmu, akými je zaplavený slovenský vidiek. Kuciakov dom sa ani za tmy nedal pomýliť. Nové okná lemovali stavebné praskliny. Jasný znak, že starý dom bol v rekonštrukcii. Vlka k nemu priviedol plot z dnes už nemoderných, bielych tehál s kruhovými dierami. Akoby ho sem omylom priniesli z nejakého arabského mesta. O plot sa opierala obrovská plechová brána, z ktorej si slnko roky kradlo farbu.

*Veľká Mača: Jána Kuciaka
a Martinu Kušnírovú zavraždili
v stredu 21. februára 2018. Polícia
objavila ich telá o štyri dni neskôr.
Foto: TASR*

Našli to, v ten večer splnili plán. V zlomku sekundy zmapovali situáciu okolo domu a rýchlo zmizli ústupovou cestou. Naskočili do auta, ktoré odstavili na konci dediny. Pre túto chvíľu dali Veľkej Mači zbohom. Na druhý deň hlavný vlk opäť kráčal dedinskou tmou. Už išiel po pamäti. Overoval si, či si trasu zapamätal správne. Pohľad upretý do zeme, ale zmysly pracovali na plné obrátky. Trvalo len krátko, kým ho nohy opäť priviedli na rovnaké miesto. Ten istý plot, tá istá brána, ten istý dom. Už by nezablúdil. Môže sa dať na ústup. Popravisko je pripravené.

Jano Kuciak mal plnú hlavu Talianov. Ich pôsobenie analyzoval už osemnásť mesiacov a finále bolo konečne na dohľad. Z desiatok, možno stovák čiastkových informácií vyskladal príbeh, ako na Slovensku roky fungujú. Všetko sa mu podarilo overiť, všetko sedelo a zapadalo do seba ako ozubené kolieska hodinek. Nadriadeným v redakcii Aktuality.sk mohol konečne ukázať základ budúceho článku.

S Talianmi v hlave nastúpil v utorok 20. februára 2018 do vlaku na bratislavskej hlavnej stanici. Domov sa vydal po tradičnej trase: najprv rýchlikom do Galanty a potom autom do Veľkej Mače. Sadol si do kupé a opäť nad všetkým premýšľal. Čakalo ho veľké finále.

Vedel, že musí urobiť ešte posledný krok, ktorý zrejme nebude príjemný. Vystúpiť spoza monitora počítača a pozrieť sa do očí ľuďom, o ktorých píše. Bude ich konfrontovať s vážnymi zisteniami a podozreniami z trestnej činnosti. Je to jeho práca, je investigatívny novinár. Chcel sa stretnúť s Talianom Antoninom Vadalom. Tým Vadalom, čo pobehoval na východe Slovenska s vidlami v rukách ako farmár a poberal štedré dotácie.

No Jano mal aj iné informácie. Talianski vyšetrovatelia boli roky presvedčení, že Vadala sa bratříčkoval s jedným z najmocnejších klanov kalábrijskej mafie 'Ndrangheta, známej ako Libri. Vadala však upútal Kuciakovu pozornosť najmä kontaktmi na Slovensku. Boli medzi nimi aj ľudia z prostredia politických špičiek. Mária Trošková – záhadná asistentka vtedy najmocnejšieho

politika Roberta Fica. A Viliam Jasaň – tajomník Bezpečnostnej rady SR. Jano by sa rád porozprával aj s ďalším farmárom a Vadalovým svokrom Diegom Rodom. Ten spolu s bratom Antoniom Rodom založil zrkadlové firmy u nás aj v Taliansku, ktorých konateľom je ich ďalší brat Pietro Roda. Figuroval v kauze prania špinavých peňazí ‘Ndranghety, nazývanej El Dorado.

Talianov by sa rád spýtal aj na príhodu, ako chytili policajti neďaleko Sobraniec ich ďalšieho krajana Carmina Cinnanteho so samopalom v aute. A čo má tento chlapík spoločné s Guirinom Ionom – bossom klanu ‘Ndranghety s názvom Belvedere Spinello. Veľa si toho vo vlaku premyslieť nestihol, keďže rýchlik dorazil do galantskej stanice po necelej trištvrtehodine jazdy. Jano vykročil do mrazivého večera malomesta, kde ho však čakalo nemilé prekvapenie. Pred nákupným centrom vytiahol z vrecka diaľkový ovládač a namieril ním na svoj starý Passat. Tmavozelené auto ale na pozdrav neodpovedalo. Neozval sa ani známy elektrický dvojtúk, neblikli svetlá. Nič.

Volkswagen mal svoje najlepšie roky za sebou už vtedy, keď ho Jano pol roka predtým prvýkrát zbadal. Po výhodnej kúpe ho zradil veľakrát, v zlom počasí to však bolo dvojnásobne mrzuté. „Maťa, ahoj, už som v Galante. Nevieť však naštartovať to nešťastné auto,“ povedal zrejme priateľke Martine Kušnírovej do telefónu. Večer kontaktoval budúceho švagra, ktorý sa vyznal do áut. Na diaľku určili diagnózu. „Určite sa vybila batéria,“ odhadoval Lukáš, keď si vypočul opis situácie.

Kľúč od auta bol však zlomený a Jano nemal nabíjačku. Na prvý pohľad malicherná porucha začala komplikovať jeho plány. Koncom týždňa ho s priateľkou čakalo dôležité stretnutie: náboženská príprava pred svadbou. A hneď potom cesta na východ a zrejme nepríjemná konfrontácia s Talianmi.

V stredu ráno 21. februára 2018 opäť vyrazil do domovskej redakcie v Bratislave. Tentoraz mal plnú hlavu pokazeného auta. Martina zostala vo Veľkej Mači, na počítači analyzovala archeologické výskumy. Keby nebola zima, motala by sa v teréne

kdesi pri Prešove. Dozerala by na robotníkov, aby pri výkopoch nepoškodili žiadny artefakt z dávnych čias, ak by naň narazili.

Mladý novinár si po príchode do redakcie nasadil na uši veľké slúchadlá. Pustil si klasickú hudbu a prepol sa na pracovný mód. Porobil si pár poznámok a spísal nové zistenia z odpovedí na infožiadosti, ktoré mu prišli poštou. Nebolo toho veľa. Oficiálne reakcie úradníkov sa často podobali ako vajce vajcu a boli málo konkrétne. Väčšinou mu odporučili, aby sa obrátil inde. Popoludní sa po tradičnej trase opäť presúval domov. Zrejme aj pod drobnohľadom neznámych vlkov.

Martina, ktorá pracovala celý deň z domu vo Veľkej Mači, sa potešila, keď sa za ňou zastavil sused s dobrými správami. „Nesiem vám nabijačku na autobateriu, takto sa to pripojí. Ale nenabíjajte ju dlhšie ako dvanásť hodín,“ urobil jej rýchlu inštruktaž. Krátko po ňom sa ohlásil aj Jano. „Už som vo vlaku, čoskoro budem v Galante. Pomaly môžeš vyraziť,“ hlásil zrejme do mobilu. Pred pol siedmou Martina naštartovala služobný pikap a vybrala sa pre snúbenca. Vonku už bola tma. Na konci Veľkej Mače vystúpil z auta muž a ešte raz si skontroloval oblečenie, či všade prilieha tak, ako má. S pohľadom upretým do zeme sa vybral od futbalového ihriska smerom ku Kuciakovmu domu.

Bol večer, navyše chladno, takže nebudil pozornosť. Sústredil sa len na to, aby v cudzom prostredí zopakoval nacvičenú trasu. Po niekoľkých minútach stál pred miestom činu. Stlačil kľučku plechových dverí robustnej brány. Nekládla odpor, zámok bol odomknutý. Bez problémov vkĺzol do dvora. Vpravo vedľa domu, iba pár krokov od brány, bola letná kuchyňa. Ďalšia kľučka,

Na mieste činu: Objavil sa tam aj vtedajší šéf Národnej protikorupčnej jednotky Róbert Krajmer. Jeho manželka Mária pôsobila vo firme Zoroslava Kollára a Norberta Bödöra, o ktorých písal Ján Kuciak.

Reprofoto: TV JOJ

Foto: TASR

no opäť sa bez odporu dostal dnu. Jano s Martinou síce budovu v zime nevyužívali, no ani nezamykali.

Vrah stál na mieste činu a čakal na bezbrannú dvojicu. O ich osude už bolo rozhodnuté. Spod oblečenia vytiahol pištoľ s kalibrom deväť milimetrov. Nešlo o bežný typ. Bola to zrejme špeciálne upravená plynová pištoľ, ktorá dokáže aj zabíjať. Je takmer nevystopovateľná, ale aj zradná. Pri strelbe sa môže roztrhnúť, zasekávať alebo inak neposlúchať. Náboje boli redukované, na hlavni bol tlmič. Jano a Martina medzitým v Galante vyriešili ťažkosti s nedobytným Volkswagenom. Podarilo sa im otvoriť kufor, takže cesta k bočným dverám bola voľná. Napokon sa dostali k motoru, pri ktorom je batéria.

Naložili ju do Martininho služobného pikapu a po pár minútach jazdy zaparkovali pred domom vo Veľkej Mači. Len čo sa prezliekli do domáceho oblečenia, Jano začal riešiť autobatériu. Odniesol ju do pivnice, kde ju pripojil na požičianú nabíjačku. Martina zatiaľ v kuchyni dopila čaj a zaliala dve kávy. Zaužívaný večerný rituál. Cez okno všetko sledoval votrelec, dianie v dome mal ako na dlani. Martina začala četovať s Janovou sestrou – budúcou švagrinou Máriou Kuciakovou, ktorá ešte nedávno bývala s mladými snúbencami v prenajatom byte v Nitre.

Celá rodina žila prípravami na svadbu Jana a Martiny. Aj v ten večer dievčatá na diaľku rozoberali, aké bude mať Martina svadobné šaty. Márii sa naposledy ozvala okolo 19:50. Zakrátko zavýzgali vchodové dvere. Znelo to, akoby ich niekto pootvoril. Martina mala ostrý sluch, šramot sa jej nepozdával. Žeby im niekto zo susedov priniesol čerstvo upečený koláč? Ale prečo nepočuje odo dverí žiadny známy hlas? Keď prešla z kuchyne do predsiene, zmeravela. Pred očami sa jej zjavil cudzí človek, v ruke držal zbraň. Hlaveň mierila na Martinu. Zdesenie a strach jej rozprúdili krv v žilách, srdce sa jej rozbúšilo.

Mladá archeologička padla horeznačky na podlahu. Vrah ju skolil jediným výstrelom do hlavy. Stihla niečo vykriknúť, alebo jej to stiahnuté hrdlo nedovolilo? Jano sa vzápätí vybral z pivnice

ku schodom, čosi upútalo jeho pozornosť. Votrelec mal problémy s pištoľou. V komore zostal náboj s redukovaným množstvom streliva, takže musel zbraň v chvate prebíjať. Na stoličku dopadol nevystrelený náboj.

Pištoľ bola pripravená v momente, keď si s Janom pozreli do očí. Vrah opäť stlačil spúšť. Náboj sa zaryl do hrude mladého novinára a ukončil jeho život. Až neskôr sa zistilo, že rovnakou dráhou preleteli hneď dve strely. Potreboval mať istotu, tak zasadil okamžitú dupľovanú ranu? Ako to dokázal? Alebo pracovali jeho svaly automaticky? Telo Jána Kuciaka zostalo nehybne ležať na schodoch – tvárou dole, iba pár metrov od jeho životnej lásky Martiny Kušnírovej. Dielo skazy bolo dokonané. Vrah sa vydal k autu, kde ho čakal jeho kumpán. Obaja rýchlo opustili Veľkú Maču.

Rodiny Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej sa s mladými pokúšali telefonicky spojiť už v ten večer. Ich mlčanie najskôr pripisovali zaneprázdnenosti. Obaja mali pracovné povinnosti a čakala ich náboženská príprava. Kuciakovci i Kušnírovci si mysleli, že nechcú byť rušení. V tom čase už boli obaja mŕtvi. Policajti, záchranári aj šokovaná rodina sa to dozvedeli v nedeľu večer – štyri dni od desivej stredy 21. februára 2018, ktorá sa navždy zapísala do histórie. Zvyšok Slovenska sa prebudil do mrazivého rána v pondelok 26. februára 2018.